

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 20 czerwca 2024 r.

Pozycja 154

POSTANOWIENIE

z dnia 4 kwietnia 2024 r.

Sygn. akt Ts 89/23

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Rafał Wojciechowski,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej W.S. w sprawie zgodności:

§ 4 ust. 1 w związku z § 21 ust. 1 pkt 2 lit. d) rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz. U. z 2019 r. poz. 18, ze zm.) w zakresie, w jakim „różnicuje sytuację majątkową (wynagrodzenie) pełnomocnika w razie jego wyznaczenia przez Sąd z urzędu oraz w razie występowania jako podmiot reprezentujący stronę z wyboru i przewiduje wysokość opłaty stanowiącej koszty nieopłaconej pomocy prawnej ponoszonej przez Skarb Państwa udzielonej przez adwokata z urzędu w wysokości niższej niż stawka minimalna za czynności adwokatów określonych w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie wydanych na podstawie art. 16 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. – Prawo o adwokaturze (Dz. U. z 2015 r. poz. 615, ze zm.) dotyczących stawek minimalnych w sprawach prowadzonych z wyboru”, z art. 64 ust. 2 w związku z art. 31 ust. 3, art. 32 ust. 1 zdanie drugie i art. 92 ust. 1 zdanie pierwsze Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

p o s t a n a w i a:

nadać skardze konstytucyjnej dalszy bieg.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 4 maja 2023 r. (data nadania) W.S. (dalej: skarżący), adwokat działający we własnym imieniu, wystąpił z żądaniem przytoczonym w komparycji niniejszego postanowienia na tle następującego stanu faktycznego.

Skarżący – wykonujący zawód adwokata – został ustanowiony pełnomocnikiem z urzędu w postępowaniu toczącym się przed Wojewódzkim Sądem Administracyjnym w Ł. (sygn. akt [...]).

Postanowieniem z 9 listopada 2022 r. Naczelny Sąd Administracyjny (sygn. akt [...]) oddalił zażalenie na postanowienie Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Ł. z 6 września 2022 r. (sygn. akt [...]). Wskazał jednocześnie, że nie orzekł o przyznaniu nieopłaconej pomocy prawnej, ponieważ wynagrodzenie należne od Skarbu Państwa przyznawane jest przez wojewódzki sąd administracyjny.

W tym zakresie starszy referendarz sądowy w Wojewódzkim Sądzie Administracyjnym w Ł. Wydział III postanowieniem z 29 grudnia 2022 r. (sygn. akt [...]) przyznał skarżącemu kwotę 147,60 zł tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu i nakazał wypłacenie powyższej kwoty skarżącemu z funduszu Skarbu Państwa – Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Ł.

Postanowieniem z 2 lutego 2023 r. (sygn. akt [...]) Wojewódzki Sąd Administracyjny w Ł. po rozpoznaniu sprzeciwu skarżącego utrzymał w mocy postanowienie starszego referendarza sądowego w Wojewódzkim Sądzie Administracyjnym w Ł. z 29 grudnia 2022 r. (sygn. akt [...]) w przedmiocie przyznania kosztów nieopłaconej pomocy prawnej.

Prezes Trybunału Konstytucyjnego zarządzeniem z 21 lipca 2023 r. (doręczonym skarżącemu 28 lipca 2023 r.) wezwał skarżącego do usunięcia braku formalnego skargi konstytucyjnej przez udokumentowanie daty doręczenia skarżącemu orzeczenia wskazanego jako ostateczne (przez doręczenie poświadczoną za zgodność z oryginałem kopii urzędowego potwierdzenia odbioru, ponieważ w aktach znajduje się jedynie niepoświadczona kopia tego potwierdzenia).

Skarżący odniósł się do tego zarządzenia w piśmie procesowym z 31 lipca 2023 r. (data nadania).

Zdaniem skarżącego zakwestionowane przepisy naruszają jego prawo do równego traktowania przez władzę publiczną (art. 31 ust. 3 Konstytucji) oraz prawo do ochrony praw majątkowych (art. 64 ust. 2 Konstytucji), gdyż doszło do obniżenia minimalnego wynagrodzenia adwokata działającego z urzędu w stosunku do tego, które otrzymuje adwokat z wyboru. Podniósł również, że ograniczenie praw nastąpiło w rozporządzeniu, a nie w ustawie.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK) skarga konstytucyjna podlega wstępnemu rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym. Służy ono wyeliminowaniu – już w początkowej fazie postępowania – spraw, które nie mogą być przedmiotem merytorycznego rozstrzygnięcia. Trybunał wydaje postanowienie o nadaniu skardze konstytucyjnej dalszego biegu, gdy spełnia ona wymagania przewidziane w ustawie oraz nie zachodzą okoliczności, o których mowa w art. 61 ust. 4 pkt 3 u.o.t.p.TK.

2. W ocenie Trybunału skarga spełnia przesłanki przekazania jej do kontroli merytorycznej.

2.1. Skarga została sporządzona przez adwokata, który działa we własnym imieniu.

2.2. Przysługująca skarżącemu droga prawna została wyczerpana, ponieważ od postanowienia Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Ł. z 2 lutego 2023 r. (sygn. akt [...]) nie przysługuje żaden zwyczajny środek zaskarżenia.

2.3. Skarżący dochował trzymiesięcznego terminu wniesienia skargi konstytucyjnej zastrzeżonego w art. 77 ust. 1 u.o.t.p.TK, gdyż wskazane powyżej rozstrzygnięcie

Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego zostało doręczone skarżącemu 3 lutego 2023 r., natomiast skarga została wniesiona do Trybunału 4 maja 2023 r. (data nadania).

2.4. Określony został przedmiot kontroli, tj. § 4 ust. 1 w związku z § 21 ust. 1 pkt 2 lit. d) rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz. U. z 2019 r. poz. 18, ze zm.).

2.5. Skarżący podnosi, że zakwestionowane przepisy dyskryminują go jako adwokata działającego z urzędu w stosunku do pełnomocników działających z wyboru, ponieważ wynagrodzenie pełnomocnika z urzędu jest określone na niższym poziomie niż wynagrodzenie pełnomocnika z wyboru. Zdaniem skarżącego zakwestionowane przepisy naruszają jego konstytucyjne prawo do ochrony własności i innych praw majątkowych, ponieważ ich ograniczenie nastąpiło w rozporządzeniu, a nie w ustawie. Nie zachodziły też żadne okoliczności, konieczne w demokratycznym państwie dla jego bezpieczeństwa lub porządku publicznego bądź dla ochrony środowiska, zdrowia i moralności publicznej, albo wolności i praw innych osób, aby ograniczyć te prawa. Jak wskazuje dalej skarżący, zaskarżone przepisy nie spełniały celu rozporządzenia, czyli zwrotu na zasadach równości kosztów pomocy prawnej udzielonej przez adwokata ustanowionego z urzędu, tak jak adwokata z wyboru.

3. W związku z powyższym i zważywszy na to, że sformułowane przez skarżącego zarzuty nie są oczywiście bezzasadne, Trybunał Konstytucyjny – na podstawie art. 61 ust. 2 u.o.t.p.TK – postanowił nadać skardze konstytucyjnej dalszy bieg.